

ORASAM

AYLIK BÜLTENİ

Mayıs-2019 / Sayı:29

AVRUPA BİRLİĞİ VE ORTA ASYA ÜLKELERİ ARASINDA İŞ BİRLİĞİ GÜÇLENDİRİLİYOR

Avrupa Birliği, 15 Mayıs'ta Orta Asya ülkeleri ile mevcut iş birliği ortaklığının güncellendiğini duyurdu.

For.kg haber sitesinden alınan bilgiye göre, Avrupa Komisyonu ve AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi tarafından kabul edilen ortak tebliğde Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan ülkeleriyle ortaklığın güçlendirilmesi adına yeni stratejiler ortaya konuldu.

AB Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini "Orta Asya; tarihi, kültürü ve Doğu-Batı arasındaki köprü rolü göz önüne alındığında, her zaman önemli bir bölge olmuştur. Bugünkü, olumlu iç ve bölgesel dinamikler ortaklığımızı güçlendiriyor." dedi.

Mogherini, iş birliği kapsamında kalkınma ve reform konularında Orta Asya ülkelerine destek vereceklerini de vurguladı.

AB Uluslararası İş Birliği ve Kalkınma Komisyonu Üyesi Neven Mimitz, Avrupa Birliği'nin Orta Asya'nın lider kalkınma

ortaklığı olduğunu dile getirdi. Neven Mimitz, 2014'ten 2020 yılına kadar hukukun üstünlüğü, sınır yönetimi, ticaretin kolaylaştırılması, çevre ve su kaynaklarının korunması konularında bölge ülkelerine 1 milyar avroyu geçen parasal desteğin sağlandığını ve bu yardımın devam ettiğini ekledi. Mimitz, ortaklık çerçevesinde, Orta Asya ülkeleriyle iş birliğinin güçlendirilmesi ve bölgenin daha istikrarlı hale gelmesini istediklerini ifade etti.

Ortak Tebliğ'de, Orta Asya ülkelerinin iç ve dış tehditlerle mücadelesi ile reform yapma becerilerinin geliştirilmesi konularına değinilerek, ülke ekonomilerinin sürdürülebilir ilişkilerle modernize edilmesinin önemi vurgulandı.

Bölgesel iş birliğinin güncellenmesi Avrupa-Asya ilişkilerini geliştirmek için yeni kapılar açmış durumda.

7 Temmuz'da Bişkek'te düzenlenecek olan AB ve Orta Asya Ülke Dışişleri Bakanları 15. Ortak Toplantısı'nda Federica Mogherini ve Neven Mimitz Orta Asya için yeni AB Stratejisi'ni resmi olarak sunmayı hedefliyor.

GÖÇMEN İŞÇİLERİN KIRGIZISTAN'A YAPTIĞI HAVALE MİKTARI 540,4 MİLYON DOLARA ULAŞTI

Kırgız Cumhuriyeti Merkez Bankası, 2019 Ocak ve Mart ayları arasında göçmen işçiler tarafından Kırgızistan'a 540,4 milyon dolarlık havale yapıldığını duyurdu.

24.kg haber sitesinden alınan bilgiye göre, sadece Mart ayında göçmenlerin 195,8 milyon dolar havale yaptığı belirtildi.

Bu rakam 2018 yılına göre 34,6 milyon dolar artış gösterdi. Havale işlemlerinin 530,3 milyon dolarlık büyük kısmı Rusya'da çalışmakta olan Kırgızistan vatandaşları tarafından yapıldı.

ABD'deki Kırgızistan vatandaşlarının yaptığı havale miktarının ise , 6,6 milyon dolar ile ikinci sırada yer aldığı bildirildi.

2018 yılı sonunda Kırgızistan'a yapılan havalenin hacmi 2 milyar 685,3 milyon dolar olurken, Kırgızistan'dan diğer ülkelere 542,2 milyon dolar havale yapıldı. Kırgızistan'ın net geliri 2 milyar 143,1 milyon dolar olarak gerçekleşti.

KIRGIZISTAN VE TÜRKİYE'DE ÇALIŞMA VİZESİ ÜCRETLERİNDE İNDİRİM

Kırgız Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Kırgızistan ve Türkiye vatandaşlarının çalışma vizesi ücretlerinde karşılıklı olarak indirim yapılması konusunda anlaşmaya varıldığını açıkladı.

24.kg haber sitesinden alınan bilgiye göre, Kırgızistan vatandaşları için 283, Türkiye vatandaşları için ise 280 dolar olan çalışma vize ücretlerinin 30 dolara düşürülmesine karar verildi.

K.C. Dışişleri Bakanı Cengiz Aydarbekov, "Bu anlaşma, çalışmak için yurtdışına giden vatandaşlarımıza elverişli koşullar yaratacaktır." dedi.

Yeni çalışma vizesi ücretinin 15 Mayıs tarihinden itibaren geçerli olduğu ifade edildi.

26 Nisan 2011 tarihinde vatandaşların karşılıklı seyahatleri hakkında devletler arası ek bir protokol imzalanmıştı. Protokol, Türkiye'ye gelerek, üç aydan fazla bir süre boyunca tıbbi hizmet almak ve ülkede kalmak isteyen Kırgızistan vatandaşları ile beraberindeki kişilerin ikamet izni ödemesinden muaf tutulmasını sağlıyor.

TAŞKENT- TAMÇI UÇUŞLARINA DEVAM EDİLMESİ PLANLANIYOR

Kırgızistan ile Özbekistan arasındaki karşılıklı turist akışını daha da arttırmak için Özbekistan'daki Kırgızistan Büyükelçiliği, Taşkent-Tamçı (Issık Göl) uçuşlarına devam edilmesinin planlandığını açıkladı.

Rus.azattyk.org haber sitesinden alınan bilgiye göre, ulaşım koşullarının iyileştirilerek turist sayısının artırılması amacıyla Özbekistan Hava Yolları tarafından bu rotadaki ilk uçuş 27 Haziran 2019'da yapılacak ve 6 Eylül'e kadar her perşembe bu güzergahta uçuşlar devam edecek.

Taşkent-Tamçı uçuşları, Kırgızistan'ın Taşkent Büyükelçiliği'nin yardımıyla Inspiro Travel (Kırgızistan) ve Azia Lux Travel (Özbekistan) seyahat şirketleri tarafından yapılıyor.

Bu uçuşun tanıtımını için Kırgızistan'daki Özbekistan kitle iletişim araçlarının temsilcileri için bir bilgilendirme turu planlanıyor.

TÜRKİYE'DEN YATIRIMCILAR KIRGIZİSTAN'DA JEOTERMAL TESİSLER AÇMAYI PLANLIYOR

Türkiye'de faaliyet gösteren Doğan Jeotermal Group ve Kırgız Cumhuriyeti Sanayi, Enerji ve Madencilik Devlet Komitesi arasında, jeotermal kaynakların geliştirilmesi ve

kullanılması hususunda iş birliği mutabakat zaptı imzalandı. 22 Mayıs'ta Bişkek'te gerçekleştirilen imza törenine Kırgız Cumhuriyeti Meclis Milletvekili Kubaniçbek Nurmatov, Kırgızistan Partisi sekreteryası uzmanı Zamirbek İmanbekov, Bişkek Termik Santrali Bişkekteploset Anonim Şirketi Başkanı Erkin Abdıkaliyev ve Sanayi, Enerji ve Madencilik Devlet Komitesi çalışanlarının katıldığı duyuruldu.

Kabar.kg haber ajansından alınan bilgiye göre, mutabakat zaptı uyarınca tarafların Kırgızistan'daki jeotermal kaynakların geliştirilmesi ve kullanılmasında iş birliği, sıcak ve soğuk su temini için ön izolasyonlu boruların üretimi, konut binalarının ısıtılması ve modern uygulamaların transfer edilmesi ile uluslararası standartların yükseltilmesi konularında birlikte çalışması öngörülmüştür.

Yatırımcı şirketin mutabakat zaptına göre uygulamaya geçireceği projeye Kırgız Cumhuriyeti Sanayi, Enerji ve Madencilik Devlet Komitesi gerekli desteklerde bulunacağını bildirdi.

TÜRKMENİSTAN DOĞAL GAZI KAZAKİSTAN ÜZERİNDEN RUSYA'YA TAŞINIYOR

KazTransGas JSC Şirketi, Türkmenistan doğal gazının Kazakistan üzerinden Orta Asya Ana Doğal Gaz Boru Hattı ile yeniden Rusya'ya taşınmasına başladığını duyurdu. Ria.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, Türkmenistan doğal gazının modern teknoloji sayesinde Orta Asya Ana Doğal Gaz Boru Hattından Rusya'ya aktarılması kısa sürede gerçekleşti. Rusya'ya ihraç edilen doğal gazın günlük 15 milyon metreküpe ulaştığı ifade ediliyor. Türkmenistan gazının Kazakistan'dan transit olarak taşınması işlemi 2016 yılında durdurulmuş ve 2019 yılı başında Türkmenistan ile Rusya arasında yapılan devletler arası anlaşmaya göre 2028 yılına kadar yeniden aktif hale getirilmesi onaylanmıştı. Bugüne kadar, Kazakistan üzerinden 220 milyon metreküpten fazla Türkmenistan doğal gazı Rusya'ya ihraç edildi.

MÜZECİLİK ALANINDA TÜRKİYE-KAZAKİSTAN İŞ BİRLİĞİ DEVAM EDİYOR

Türkiye'nin müzecilik alanındaki tecrübeleri, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) koordinasyonunda Kazakistan milli müzelerinde görevli yöneticilerle paylaşıldı. TİKA'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, Kazakistan ve Türkiye'nin müzecilik alanında bilgi ve tecrübesini paylaşmayı ve iki ülke arasında müzecilik alanında iş birliğinin kurumsal düzeye yükseltilmesini hedefleyen "Müzecilik Tecrübe Paylaşımı Programı" devam ediyor. Bu kapsamda, Kazakistan milli müzelerinde görevli müze

yöneticilerinden oluşan bir heyet, TİKA koordinasyonunda Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nü ziyaret etti.

Kazakistan'dan gelen yöneticilere, TİKA Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanı Uğur Tanyeli tarafından kurumun faaliyetlerine ilişkin bilgilendirme yapıldı.

Tanyeli, Türkiye olarak dost ve kardeş ülkeler ile bilgi ve tecrübe paylaşımı yapmaya devam edeceklerini kaydederek, "Müzecilik konusunda Kazakistan ile iş birliği yapmaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz." dedi.

Kazakistan Bozok Müzesi Müdürü Berik Abdigaliuly de TİKA'ya teşekkürlerini sunarak, programın sonraki aşamasında Türkiye'den müze uzmanlarının Kazakistan'a davet edileceğini kaydetti.

Heyete yapılan sunumda, modern müzecilik uygulamaları, müze tasarımı, müze finansmanı, Türkiye'de müzecilik ve müze yönetimi, müze eserlerinin korunması ve teşhiri, müzelerde eğitim ve kültürel faaliyetler, Türkiye müzelerinde restorasyon ve konservasyon uygulamalarından bahsedildi. Program kapsamında, Ankara'da Anıtkabir ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi ile Konya ve Kapadokya'daki müzeler ziyaret edilerek incelemelerde bulunuldu.

KAZAKİSTAN, BATI AVRUPA-BATI ÇİN OTOYOLU İÇİN 1,9 MİLYAR TENGE AYIRDI

Kazakistan, devlet bütçesinden ayrılan 1,9 milyar tengenin (4.956.000 dolar) "Batı Avrupa - Batı Çin Otoyolu" için harcanacağını duyurdu.

Caravan.kz haber sitesinden alınan bilgiye göre, Batı Avrupa - Batı Çin Otoyolu çalışmalarının Almatı-Taşkent-Termez güzergahında gerçekleştirilmesi ve üç köprünün yeniden inşa edilmesi planlanıyor. Bu çalışma çerçevesinde, kısa bir süre önce Kazakistan'ın Taraz Bölgesi'nde otoyol onarım çalışmalarına başlandı.

Kazakistan JSC NC Kavzavtozhol Bölge Şubesi Müdürü Nurbol Mınjasarov, "Batı Avrupa - Batı Çin Otoyolu için 2009-2015 yılında proje hazırlanmış ve yol onarım çalışmaları başlatılmıştı. Kazakistan'da araba ve ağır taşıt sayısında artış yaşandığından Almatı-Taşkent-Termez güzergahında trafik sorunuyla karşılaşılıyor. Yeni proje sayesinde trafik azalacak." dedi.

Uzmanlar tarafından yapılan açıklamalarda, uluslararası yol koridorunda trafik sorununa dikkat çekiliyor.

ÖZBEKİSTAN, KAZAKİSTAN'IN AKTAU LİMANI'NI TRANSİT OLARAK KULLANMAYA BAŞLADI

13 Mayıs'ta Kazakistan'ın Aktau Limanından, Özbekistan Demir Yollarına ait ilk yük treninin yola çıktığı açıklandı. Eadaily.com haber sitesinden alınan bilgiye göre, yük trenleri ile ithal edilen ürünlerin evrak işlemleri ve gümrük kontrolleri yapıldıktan sonra trenin varış noktasına ulaştığı belirtildi.

Özbekistan Demir Yolları Basın Servisi'nin açıklamasına göre, yola çıkan ilk transit kargo, Özbekistan, Kazakistan, Çin, İran ve Türkmenistan'ın Trans-Hazar uluslararası nakliye güzergahı boyunca kargo taşımacılığının daha da geliştirilmesi konusundaki güçlü iş birliğini temsil ediyor.

KAZAKİSTAN'IN TÜRKİSTAN EYALETİ'NDE KAYAK MERKEZİ İNŞA EDİLECEK

Kazakistan'ın Türkistan Bölgesi Başkan Yardımcısı Meirjan Mirzaliyev'in Hintli yatırımcılar ile yaptığı görüşme sonrasında kayak merkezi inşa edileceği duyuruldu.

Chaudhary Group (CG Global) Şirketi'nin Yönetim Kurulu Başkanı Binod Chaudhary ve Genel Müdür Varun Chaudhary yatırım görüşmeleri için Almatı'yı ziyaret ettiler. Otvrar.kz haber sitesine göre, Chaudhary Group Şirketi'nin temsilcileri, Türkistan Bölgesi'nde kayak merkezi ve hotel projeleri olduğunu ve projeyi uygulamak için harekete geçeceklerini belirttiler.

Chaudhary Group Şirketi yetkilileri, proje için İspanya ve İsviçre'den tecrübeli uzmanların getirileceğini ve bölgede ayrıca "Yemek Parkı" oluşturmak istediklerini kaydettiler.

Chaudhary Group, önümüzdeki yıl içerisinde Türkistan ve Kazıgurt şehirlerinde faaliyete geçecek tesislerin yatırım maliyetinin 15 milyon dolar olduğunu açıkladı.

AB'DEN ORTA ASYA'NIN SU VE ENERJİ GÜVENLİĞİNE DESTEK

23 Mayıs'ta, Kazakistan'ın başkenti Nur-Sultan'da, Avrupa Birliği ile Dünya Bankası arasında Orta Asya'nın su ve enerji güvenliğinin artırılması için 7 milyon euro hibe tahsis edilmesine ilişkin anlaşma imzalandığı duyuruldu.

Dünya Bankası'nın Nur-Sultan ofisinde düzenlenen imza törenine AB Nur-Sultan Büyükelçisi Sven-Olov Karlsson, Dünya Bankası Orta Asya Bölge Direktörü Lilia Burunciuc'un yanı sıra su ve enerji alanında uzmanların katıldığı bildirildi.

Uzdaily.uz haber sitesinden alınan bilgiye göre, imza töreninin ardından Avrupa Birliği'nin Kazakistan Büyükelçisi Sven-Olov Karlsson yaptığı konuşmada: "Orta Asya'da, su ve enerji kaynakları ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlı olduğundan, bu kaynakların ortak yönetimi bölgenin sürdürülebilir kalkınması, yoksulluğun azaltılması ve iklim değişikliğine karşı direnç kazanmak için çok önemlidir." açıklamasında bulundu. Karlsson, "Avrupa Birliği'nin yardımları, ülkelerin sürdürülebilir yatırım ve sosyo-ekonomik kalkınma için koşulların iyileştirilmesine, su ve enerji güvenliği konularında bölgesel diyalog ve iş birliği seviyesinin yükseltilmesine katkıda bulunacak." dedi.

Dünya Bankası Orta Asya Bölge Direktörü Burunciuc da su kaynakları kullanım modelinin Orta Asya bölgesinin ekonomik büyümesinde etkin bir rol oynayacağını belirtti. Söz konusu hibe, Dünya Bankası tarafından uygulanan Orta Asya Su ve Enerji Programı (CAWEP) çerçevesinde AB tarafından tahsis edilecek. Dünya Bankası tarafından su ve enerji güvenliğinin güçlendirilmesi için çalışmalar devam ediyor. Tahminlere göre, Kazakistan her yıl yetersiz su arzı nedeniyle 750 milyon dolar kaybediyor. Diğer ülkelerin kayıpları ise şöyle: Kırgızistan 120 milyon dolar, Özbekistan 650 milyon dolar, Tacikistan ve Türkmenistan ise 300 milyon dolar. Tüm Orta Asya bölgesinin kaybı ise 2 milyar dolar olarak kaydediliyor.

TÜRK KENEŞİ ÜLKELERİ ARASINDA ORTAK TİCARET ODASI KURULMASINA YÖNELİK İLK ADIM ATILDI

Türk dili konuşan ülkelerin, Kazakistan'ın Nur-Sultan şehrinde, ekonomik forum çerçevesinde bir araya gelerek Ortak Türk Ticaret ve Sanayi Odası'nın (TTSO) kurulması için anlaşma imzaladıkları duyuruldu.

Tazabek.kg haber sitesinden alınan bilgiye göre, Ortak Türk Ticaret ve Sanayi Odası Tüzüğü'nü Kırgızistan adına TTSO Başkan Yardımcısı Nurlan Musuraliyev imzaladı.

İmza törenine, Türk Keneşi Genel Sekreteri Bağdad Amreyev, Türkiye Ticaret Odası ve Borsalar Birliği Genel Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Kazakistan Başbakanı Askar Mamin, Kazakistan Ulusal Girişimciler Odası Atameken Yönetim Kurulu Başkanı Ablay Mirzahmetov katıldı.

Yapılan açıklamada TTSO'nun Türk Keneşi ülkeleri arasındaki ortak kuruluşların ticaret hacmini arttıracığı belirtildi. Her ülkenin ekonomik bileşenlerinde dikkat edilmesi gereken noktalar olduğu vurgulanırken, Türk

Keneşi ülkelerinde 152 milyon insan yaşadığına dikkat çekildi.

Türk Keneşi ülkelerinin GSYİH'larının 1 trilyon doların üzerinde olduğu biliniyor.

RUSYA'DAN KAZAKİSTAN'IN TÜRKİSTAN EYALETİ'NE 1,1 MİLYAR DOLARLIK YATIRIM

Ekokultura Holding'in sera kompleksi inşa etmeyi planladığı ve Türkistan Eyaleti'ne 1,1 milyar dolar yatırım yapacağı açıklandı.

Inbusiness.kz haber sitesinden alınan bilgiye göre, Türkistan'ın Keles bölgesinde 500 hektarlık sera kompleksi inşaatının toplam maliyetinin 1,1 milyar dolar olduğu belirtildi. Projenin 2019'dan 2025 yılına kadar Rusya Ekokultura Holdin ile Türkistan Eyalet Yönetimi arasında imzalanan bir mutabakat çerçevesinde yürütülmesi hedefleniyor. Proje kapsamında, inşa edilecek seranın ülkedeki en büyük kompleks olması bekleniyor.

Sera kompleksi içinde salatalık ve domates yetiştirilecek ve projenin başarılı olması halinde ürünler BDT ülkeleri ve Avrupa'ya ihraç edilecek. Ekokultura Holding'in, Rusya, Kazakistan ve Ukrayna'da profesyonel seralarla iş birliği yaptığı ve Rusya'da çeşitli şirketleri olduğu açıklandı. Holding'in ana faaliyetlerinin ise mikro besinlerin satılması ve bitki besleme teknolojilerinin tanıtılması alanlarında yoğunlaştığı belirtildi.

ÖZBEKİSTAN ALTIN İHRACATINDA DÜNYA BİRİNCİSİ

Özbekistan'ın bu yılın ilk çeyreğinde yaptığı altın ihracatı ile dünyada birinci sıraya yerleştiği açıklandı.

Nuz.uz haber sitesinden alınan bilgiye göre, Özbekistan Ocak ayından Mart ayına kadar olan dönemde 6 ton 200 kg altın ihraç etti. Aynı dönemde, 3,4 ton altın ihracatıyla Moğolistan ikinci, 1 ton altın ile Tacikistan üçüncü sırada yer aldı.

Yayınlanan raporlara göre, dünyanın en büyük altın ithalatçısı ise Rusya oldu. 2019 yılında Rusya Merkez Bankası üç ayda 55,3 ton değerinde altın satın aldı. İthalatta 40 ton altın ile Türkiye ikinci sıraya, 33 ton altın ithal eden Çin ise üçüncü sıraya yerleşti.

Nisan ayında Özbekistan Merkez Bankası, 2019 yılı sonuna kadar yabancı ülkelere 80 ton altın ihraç etmeyi planladığını açıkladı. Merkez Bankası'nın açıklamasına göre, devlet hazinesi 80 ton altın ihracatıyla birlikte 3,4 milyar dolar kazanç elde edecek.

AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI'NDAN ÖZBEKİSTAN'A İÇME SUYU MODERNİZASYON DESTEĞİ

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Özbekistan'ın içme suyu sisteminin modernizasyonu için 300 milyon dolarlık kaynak ayıracağını açıkladı.

Kabar.kg haber ajansından alınan habere göre, Özbekistan Yatırım ve Dış Ticaret Bakanlığı EBRD'nin Saraybosna'da düzenlenen yıllık toplantısı hakkında bilgi verdi. Bakan Sardor Umrzakov, EBRD Başkanı Suma Chakrabarti ile bir araya gelerek, ikili iş birliği konularını değerlendirdikleri

açıkladı.

Açıklamaya göre, Umrzakov ve Chakrabarti tarafından Özbekistan'da içme suyu sisteminin modernizasyonunu öngören projenin banka tarafından finanse edilmesine ilişkin mutabakat imzalandı. Söz konusu mutabakat Özbekistan'ın uzak bölgelerindeki içme suyu sistemlerinin modernizasyonunu kapsıyor.

İmza töreninin ardından açıklamalarda bulunan Chakrabarti, son iki yılda Özbekistan'da önemli ekonomik ve yapısal değişimlerin yapıldığını hatırlatarak, bu çerçevede Özbekistan ile banka arasındaki iş birliğinin de önemli ölçüde ilerlediğini kaydetti.

Görüşmede ayrıca, sonbaharda Taşkent'te gerçekleştirmesi öngörülen Uluslararası Yatırım Forumu ile ilgili konular da ele alındı.

Daha önce Asya Kalkınma Bankası, Özbekistan'daki içme suyu sisteminin modernizasyonu için 105,3 milyon dolarlık kredi ayırılmasını kararlaştırmıştı. Söz konusu proje Taşkent yakınlarındaki 200 bin kişinin içme suyuna erişmelerini sağlayacak.

Sovyet döneminde inşa edilen içme suyu sistemlerinin büyük bir kısmı eskimiş bulunuyor.

ASYA KALKINMA BANKASI'NDAN ÖZBEKİSTAN'A 170 MİLYON DOLAR KREDİ

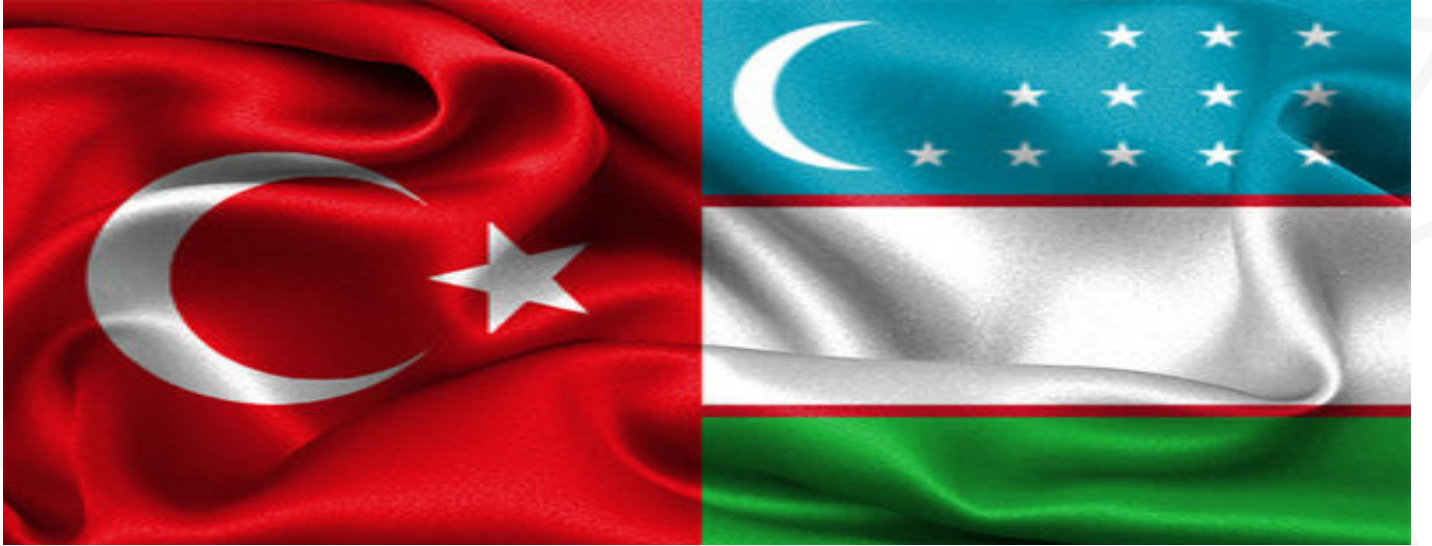

Asya Kalkınma Bankası (ADB), Özbekistan'ın lokomotif filosunu geliştirmesi için 170 milyon dolarlık bir krediyi onayladı.

Gazeta.uz haber sitesinden alınan bilgiye göre, Özbekistan'da hava kirliliğinin azaltılması için yeni projeler geliştirildiği bildirildi. Bu projeler arasında 24 adet "ultra modern elektrikli lokomotif" satın alınması da var. Yeni lokomotiflerin demiryolu sisteminin verimliliğini artırması, daha temiz, daha güvenilir ve verimli yolcu ve yük hizmetleri sunması bekleniyor. Alınacak 24 elektrikli lokomotiften 16'sı yük, sekizi yolcu treni olarak belirlendi. Bu lokomotifler, sera gazı emisyonlarının yılda 900 bin ton azaltılmasına ve yerel düzeyde hava kirliliğinin düşürülmesine yardımcı olacak. Projenin toplam maliyetinin 218,3 milyon dolar olduğu, Özbekistan'ın 48,3 milyon dolar destekte bulunacağı ifade edildi.

Projenin 2025 yılı haziran ayında tamamlanması bekleniyor.

ÖZBEKİSTAN'IN 5. BÜYÜK TİCARET ORTAĞI TÜRKİYE OLDU

Türkiye ile Özbekistan arasındaki ticaret hacmi yılın ilk 4 ayında yüzde 26,1 artarak 730,6 milyona ulaştı ve Türkiye, Özbekistan'ın 5. büyük ticaret ortağı oldu.

Kabar.kg haber ajansından alınan bilgiye göre, Türkiye, bu yılın ilk 4 ayında Çin, Rusya, Kazakistan ve Güney Kore'nin ardından Özbekistan'ın 5. büyük ticaret ortağı oldu.

Özbekistan Devlet İstatistik Komitesi'nden yapılan açıklamaya göre, Türkiye'nin Özbekistan'ın toplam dış ticaretindeki payı yüzde 5,8 olarak kayıtlara geçti. Açıklanan verilere göre yılın ilk 4 aylık döneminde, Özbekistan'ın

Türkiye'ye yaptığı ihracat 347,1 milyon dolar, Türkiye'den ithalatı da 383,5 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Nisan 2019'da 2 milyar 552,1 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 20,3'lük pay ile Çin, Özbekistan'ın en büyük ticari ortağı olurken, 1 milyar 998,8 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 15,9'luk pay ile Rusya ikinci, 1 milyar 54,4 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 8,4'lük pay ile Kazakistan üçüncü sırada yer aldı.

Türkiye ile Özbekistan arasındaki ticaret hacmi, geçen yıl yüzde 39,9 artarak 2 milyar 171,8 milyona ulaşmıştı.

TÜRKMENİSTAN VE ÖZBEKİSTAN ARASINDA YENİ DEMİRYOLU İSTASYONU AÇILDI

Özbekistan ve Türkmenistan arasındaki trafik hacmini arttırmak için transit kargo taşımacılığı konusunda geniş çaplı çalışmalar yapmak ve iki ülke arasındaki sınırda bulunan araçların bakım ve onarımını gerçekleştirmek üzere Surkhanabad isimli yeni bir istasyon açılışı yapıldı. Özbekistan Demir Yolları Basın Servisi'nin yaptığı açıklamada, açılış töreninde, yeni hattın iki ülkeyi birbirine bağlayan bir "yeni kapı" olacağına dikkat çekildi. Uzdaily.uz haber sitesinden alınan bilgiye göre, bugüne kadar, Güney Özbekistan'daki transit trafik, Türkmenistan

Cumhuriyeti topraklarında bulunan Boldir istasyonundan gerçekleştirilmekteydi. Bundan böyle ihracat-ithalat kargo taşımacılığı operasyonları yeni istasyonda yerine getirilecek.

Surkhanabad İstasyonu aracılığıyla küçük işletme ve özel girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi de hedefleniyor.

Bununla birlikte, istasyonun ülke halkları arasındaki iyi komşuluk ilişkilerini güçlendirmeye hizmet etmesi öngörülüyor.

VOLKSWAGEN, YENİ MODELİNİ ÖZBEKİSTAN'DA ÜRETECEK

Almanya Cumhurbaşkanı Frank Walter Steinmeier ve Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev 27 Mayıs'ta Taşkent'te bir araya gelerek bir dizi anlaşma imzaladı.

İki ülkenin devlet başkanları arasında yapılan görüşmede, sera gazı emisyonlarının azaltılmasında ve iklim değişikliğine uyum konusunda anlaşma yapıldı. Özbekistan Bilimler Akademisi ile Alman şirketleri Integra GmbH ve Vamed Engineering GmbH arasında Taşkent'te Nükleer Tıp ve Radyasyon Tedavi Merkezi kurulması konusunda iş birliği yapılmasında anlaşıldı.

Uz.sputniknews.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, Alman otomotiv devi Volkswagen ile yapılan görüşme sonucunda Özbekistan'da otomobil üretimi yapılacağı da bildirildi. Haberde ayrıca 29 Mayıs'ta, Almanya Cumhurbaşkanı ve eşinin Urganç Devlet Üniversitesi öğrencileriyle buluşacağı ve tarihi Hiva şehrini ziyaret edileceği belirtildi.

İki ülke arasında 2018'de gerçekleşen ticaret cirosu, bir önceki yıla göre %25 artış göstererek 770 milyon dolar arttığı biliniyor.

TÜRKMENİSTAN VE RUSYA DEVLET BAŞKANLARI AŞKABAT FORUMU'NDA BİRARAYA GELDİ

16. Yaratıcı ve Bilimsel İstihbarat Teşkilatı Forumu'nun açılış töreni 15 Mayıs 2019'da Aşkabat'ta gerçekleştirildi. News.rambler.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, 16. Yaratıcı ve Bilimsel İstihbarat Teşkilatı Forumu'na, Azerbaycan, Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Ukrayna'dan iki yüzün üzerinde temsilci katıldı. Açılış töreninde, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbangulı Berdimuhamedov açıklamalarda bulundu. Putin, forum çalışmalarının entegrasyon sürecini daha da arttıracığını dile getirdi. Tacikistan Devlet Başkanı Berdimuhamedov, "Kültür, sanat, edebiyat ve bilim alanlarındaki başarılar arkadaşlık ve kardeşlik ilişkilerini de güçlendirir. Dostane ilişkilerin iyi olması, yaratıcı ve bilimsel şahısların görevidir." dedi. İki ülke Devlet Başkanı da, Bağımsız Devletler Topluluğu'nda insani iş birliğinin geliştirmesinin önemini vurguladı. Mevcut forumun konusunun ise kültür, eğitim, bilim olduğu

ifade edildi. Program çerçevesinde BDT Ülkelerarası Topluluk Yıldızları Ödül Töreni ve 2020 yılında BDT'nin Kültür Başkenti Kazakistan'ın Çimkent şehrinin sunumu yapıldı.

TÜRKMENİSTAN 10. ULUSLARARASI GAZ KONGRESİ AVAZA'DA AÇILDI

Türkmenistan Forum Şirketi'nin desteğiyle Avaza Ulusal Turizm Bölgesi'nde 21 Mayıs'ta düzenlenen 10. Uluslararası Türkmenistan Gaz Kongresi'ne çok sayıda yabancı

ülke hükümet delegasyonu ve büyük enerji şirketlerinin temsilcilerinin katıldığı duyuruldu. Türkmenportal.com haber sitesinden alınan bilgiye göre, forumun gündeminde, küresel gaz pazarının gelişmesi için çabalar, Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) doğal gaz boru hattının bölgede barış ve istikrarın sağlanmasındaki rolü, Türkmenistan doğal gazına yönelik ihracat rotalarının çeşitlendirilmesi ve Türkmenistan'ın gaz üretimi için sağladığı koşulların yer aldığı bildirildi. Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbangulı Berdimuhamedov yaptığı konuşmada ülkenin gaz endüstrisinin ihracat potansiyelini modernize etmek ve çeşitlendirmek için büyük ölçekli projelerin önemine vurgu yaptı. Berdimuhamedov ayrıca, uluslararası koridorlarının oluşturulması, çevre koruma, petrol ve gaz sektöründe uluslararası iş birliği uygulamalarına dikkat çekti. Forum sonunda gaz endüstrisi, yatırım ve gaz üretimi için iş birliği anlaşması imzalandı.

İPEK YOLU HAZAR DENİZİ'NDEN AVRUPA'YA ULAŞTI

Türkmenistan'ın organize ettiği "Büyük İpek Yolu - Yeni Kalkınma Sınırları" adlı uluslararası forumun açılışı 2 Mayıs'ta Türkmenbaşy şehrinde düzenlendi. Türkmenistan'ın daveti üzerine Asya ülkelerinden ve Hazar Denizi'ne kıyısı olan bölge ülkelerinden hükümet delegasyonlarının, uluslararası taşımacılık, finans, insani yardım kuruluşları, dünya haber ajansları ve basın mensuplarının foruma katıldığı duyuruldu. Turkmenistan.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, Türkmenbaşy kentinde yeni bir limanı inşa edildi ve işletmeye

geçirildi. Böylece, Asya ve Hazar bölgesi ile Avrupa ülkeleri arasındaki ekonomik ve ticari iş birliğinde Türkmenistan liman kompleksi en önemli bağlantılardan biri haline geldi. Bu iş birliğinin, Asya'dan Avrupa'ya yapılan büyük çaplı yük trafiğindeki mesafeleri önemli ölçüde azalttığı belirtildi.

Türkmenbaşy Limanı'nın 152 hektar alanıyla 17 gemi alabilecek kapasiteye sahip olduğu, 75 bin kamyonla taşımacılık yapılacağı ve yılda 300 bin yolcuya hizmet verebileceği vurgulandı. Türkmenbaşy Limanı'nın koridor uzunluğunun ise, 7.000 km'den fazla olduğu ifade edildi. Tüm teknolojik işlemler uydu sistemleri tarafından kontrol edilecek.

2000 yılında Hindistan, İran ve Rusya, St. Petersburg'da ekonomi ve ticaret koridoru kurulması için devletler arası bir anlaşma imzalamıştı. Daha sonra Azerbaycan, Belarus, Bulgaristan, Ermenistan, Kazakistan, Suriye, Tacikistan ve Umman da anlaşmaya katılan ülkeler arasında yerlerini aldılar. Ayrıca Kırgızistan, Türkiye ve Ukrayna da katılma niyetlerini açıkladı.

Koridor, Hindistan'ın Bombay limanından Petersburg'a ve İskandinavya'ya kadar uzanıyor. Yük kargoları Basra Körfezi ve Hindistan'dan Hazar Denizi'nde İran limanlarına teslim ediliyor. Feribotlar ile Rusya demiryolu ağına geçiş yapan kargolar; Rus iç su yoluyla Doğu, Orta ve Kuzey Avrupa ülkelerine ulaşıyor.

TACİKİSTAN'IN GÜNLÜK ELEKTRİK İHRACATI 11 MİLYON KWH

Tacikistan resmi kaynaklarından yapılan açıklamada günlük elektrik ihracatının yükseldiği ifade edildi.

Avesta.tj haber sitesinden alınan bilgiye göre, 1 Mayıs'ta 6,2 milyon kWh elektrik satılan Özbekistan en çok elektrik ihraç edilen ülke konumunda. Elektrik ihraç edilen diğer komşu ülkeler ise Afganistan (4,5 milyon kWh) ve Kırgızistan (400 bin kWh).

Hava durumuna ve talebe bağlı olarak şu anda günlük 53-55 milyon kWh elektrik üretimi yapılan Tacikistan'da, Afganistan ve Özbekistan'a yapılan elektrik ihracat miktarının artırılması planlanıyor.

Bu yıl, ülkenin dağlık bölgelerinde yaşanan bol kar yağışına bağlı olarak artan enerji kapasitesinin ilkbahar-yaz döneminde elektrik üretimini artırması bekleniyor. Tacikistan ulusal elektrik şirketi Barqi Tojik de, elektrik üretiminin zirveye ulaşacağı ilkbahar-yaz mevsimlerinde Afganistan ve Özbekistan'a geçen yıla göre daha fazla elektrik ihraç edebileceğini belirtiyor.

Tacikistan Enerji ve Su Kaynakları Bakanlığı'na göre, 2018'de 2,4 milyar kWh elektrik ihraç edildi. Elde edilen gelir ise 77 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Geçen yıl, 1 kilowatt'lık enerji için Afganistan 4,11 sent, Özbekistan ise 2 sent ödeme yapmıştı.

TACİKİSTAN VE ASYA KALKINMA BANKASI ARASINDA GÖRÜŞME

1-5 Mayıs tarihleri arasında Tacikistan Başbakan Yardımcısı Davlatali Said ve Asya Kalkınma Bankası Başkanı Takehiko Nakao'nun ikili ilişkiler üzerine görüşme yaptığı açıklandı. Asya Kalkınma Bankası'nın 52. Yıllık Olağan Toplantısı Fiji Adaları'nda yapıldı. Toplantıda Tacikistan heyetine Tacikistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı başkanlık etti. Tajikta.tj haber sitesinden alınan bilgiye göre yapılan görüşmede, altyapı projelerinin uygulanması, yol inşaatı, enerji alanındaki projeler, turizmin gelişimi, özel sektöre destek sağlanması, iklim değişikliği ve 2021'den 2025'e kadar Tacikistan'la yeni ortaklık stratejilerinin geliştirilmesi ile ilgili konular görüşüldü.

3 Mayıs'taki açılış töreninde Takehiko Nakao, geçen yıla ait raporları açıkladı. AKB Başkanı, 2018 yılında sağlanan kredinin bir önceki yıla göre %10 artış göstererek 19,7 milyar dolardan 21,6 milyar dolara yükseldiğini belirtti ve Banka'nın 3,6 milyar dolar yatırım yaptığını kaydetti. 2018 yılında Asya Bankası, yoksullukla mücadele, eşitlik, cinsiyet eşitliği ve iklim sorunlarıyla mücadele etmek

stratejiler geliştirdi.

Tacikistan 1998'de Asya Kalkınma Bankası'na katıldı. Bugüne kadar AKB, Tacikistan'a toplam 1,7 milyar dolardan fazla yardımı onayladı.

CASA-1000 GİRİŞİMİ 2021 YILINDA TAMAMLANACAK

Tacikistan Enerji Bakanlığı, CASA-1000 girişiminin 2021 yılında tamamlanmasının öngördüğünü açıkladı.

Avesta.tj haber sitesinden alınan bilgiye göre, projeye katılan Kırgızistan, Afganistan ve Pakistan gibi ülkelerde çalışmaların başladığı belirtildi. Maliyetinin 314 milyon dolar olması beklenen projenin finansmanı Dünya Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Büyük Britanya devleti ve çeşitli uluslararası finans kurumları tarafından gerçekleştirilecek. Projeye, Dünya

Bankası'nın 45 milyon dolar, İslam Kalkınma Bankası'nın 70 milyon dolar, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın ise 110 milyon dolar yatırım yapacağı bildirildi.

Proje kapsamında elektrik hatları ve trafolar inşa ediliyor ve bu çalışmalar İsveç ABB şirketi ile Hindistan şirketi Kalpataru Power Transmission Ltd. tarafından yürütülüyor. Daha önce, projenin toplam maliyetinin 1 milyar dolardan fazla olduğu açıklanmıştı. Ülkelere göre öngörülen proje maliyetleri ise şu şekilde: Tacikistan 314 milyon dolar, Kırgızistan 209 milyon dolar, Afganistan 354 milyon dolar ve Pakistan 209 milyon dolar.

CASA-1000 girişimi kapsamında Kırgızistan ve Tacikistan'dan Pakistan'a yaklaşık 5 milyar kWh elektrik aktarılması planlanıyor. Tacikistan'ın elektrik ihracat payının 3 milyar kWh elektrik veya toplam hacmin %70'i civarında olması bekleniyor.

Daha önce CASA-1000 girişimi çerçevesinde yapılan anlaşmalara göre, elektriğin ihracat fiyatının kilowatt saat başına 9.35 sent olacağı bildirilmişti.

Bölgesel CASA-1000 girişiminin başarılı bir şekilde hayata geçirilmesinin Tacikistan'a yıllık 150 milyon doların üzerinde gelir getirmesi bekleniyor. Tacikistan ayrıca Kırgızistan'dan gelen elektriğin geçişinden de gelir elde edecek.

ORTA ASYA+JAPONYA DİYALOĞU DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI DUŞANBE'DE YAPILDI

Orta Asya+Japonya Diyalogu Dışişleri Bakanlarının Yedinci Toplantısı Tacikistan başkanlığında 18 Mayıs'ta Duşanbe'de gerçekleştirildi. Diyalogun yedinci toplantısına Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan ile Japonya'nın dışişleri bakanları katıldı. CA-News haber sitesinden alınan bilgiye göre, toplantıda üç oturum düzenlendi: Orta Asya+Japonya Diyalogu'na katılan ülkelerin turizm alanında pratik iş birliği; ticaret, yatırım ve kalkınma alanlarında Orta Asya+Japonya Diyalogu'na katılan ülkelerin iş birliği; Orta Asya'da bölgesel güvenlik ve bölgesel iş birliği.

Toplantı sonunda, Diyaloga katılan ülke heyetlerinin başkanları, Orta Asya+Japonya" Diyalogu 7. Dışişleri Bakanları Toplantısı Ortak Beyanı Nihai Belgesini imzaladı.

2019'UN İLK ÇEYREĞİNDE TACİKİSTAN'IN GSYİH'SI 1,8 MİLYAR DOLARA ULAŞTI

Tacikistan İktisadi Kalkınma ve Ticaret Bakanlığı, 2019'un ilk çeyreğinde Tacikistan'ın gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) 1,9 milyar dolara yaklaştığı ve 2018 yılının aynı dönemine göre %7,3 arttığını açıkladı.

Regnum.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, sanayi üretim hacminde %12,3 artış yaşandı. Yatırım fonları ve

inşaatın %10,9, tarımın %9,5, genel ticaretin ise %9,7 oranında arttığı bildirildi.

Bu yıl başından itibaren, enerji dahil olmak üzere endüstriyel üretim hacmi 7,6 milyar dolara ulaştı. Tacikistan'ın gayri safi yurtiçi hasılasının 2019 yılı için 8,2 milyar dolar olması öngörülmüştü.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı,
Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz

Editör:Cihan Bilgili

Yayın Danışmanları:

Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV,
Yrd. Doç. Dr. Gökçe Yoğurtçu

Sayfa Tasarımı: Özlem Gül

Yayına Hazırlayanlar:

Maksat Acıkan uulu, Meerim Egemberdiyeva, Kübra
Erbayrakçı, Ademi Mukanbetova

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,
İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

KAZAKİSTAN

MOĞOLİSTAN

İRAN

ÇİN

HİNDİSTAN

Orta Asya Haberleri

Bültenlerimize internet sayfamızdan ulaşabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg